

4.4.2018

Yhteinen tiedon hallinta -kärkihanke

Yhteinen tiedon hallinta -hankkeen projektiryhmän kokous

Aika 21.3.2018, klo 12.00–14.00

Paikka VM (Mariankatu 9), nh Loppupeli / etäyhteys*
*kokouksen etäyhteystiedot kalenterikutsussa

Osallistujat

Riitta Autere, pj.	VM, neuvotteleva virkamies
Suvi Remes	VM, erityisasiantuntija
Kimmo Mäkinen	VM, kehittämispäällikkö, klo 13.30 asti
Mikko Pitkänen	VRK, kehityspäällikkö, ESTE
Taru Rastas	LVM, viestintäneuvos
Jari Ylikoski	Kuntaliitto, erityisasiantuntija
Matias Frosterus	Kansalliskirjasto, tietojärjestelmäpäällikkö
Juha Mykkänen	THL, kehittämispäällikkö, etänä
Heikki Siltala	THL, IT-kehittämispäällikkö (varahenkilö), ESTE
Minna Rintala	Vero, ylitarkastaja, etänä
Dea Crichton-Turley	TEM, neuvotteleva virkamies, etänä
Taina Nurmela	Helsingin kaupunki, projektipäällikkö, etänä klo 13.30 asti
Jaana Nevalainen	VRK, hankepäällikkö

Vierailijat

Tomi Kytölä	OKM, ylitarkastaja, klo 13.15 alkaen
Erja Nokkanen	OPH, tietohallintojohtaja, klo 13.15 alkaen
Mika Honkanen	VRK, erikoissuunnittelija

1 Kokouksen avaus

Kokouksen avaus

- Puheenjohtaja avasi kokouksen.
- Keskusteltiin asialistan muutoksista osallistujien aikataulutoiveiden vuoksi, mutta todettiin etteivät ne mahdollisia, sillä osa kokouksen osallistujista on osallistumassa vain tiettyyn osaan kokousta ennalta ilmoitettuna aikana.

Edellisen kokouksen muistion (liite 1) hyväksyminen.

- Muistio hyväksyttiin pienellä kirjoitusvirheen korjauksella.

2 YTI vuosi 2018 (klo 12.05-12.15)

Käydään läpi koonti hankkeen kuluvaan vuoden työstä.

Liite 2.

Esittelijä: Suvi Remes

Remes kävi lyhyesti läpi koonnin hankkeen vuoden 2018 työstä. Keskustelussa huolena nousi esiin, että kuvassa ei näy hankkeessa aloitetun työn jatkuminen hankekauden jälkeen. Se on rajattu koontikuvasta pois, mutta hankekauden jälkeistä valmistelua tehdään kyllä; mieliala on tässä luottavainen tulevaan. Keskusteltiin kokonaisuuteen liittyvistä säädöksistä ja niiden valmistelun tilanteesta ja niiden käytöstä yhtenä sitouttamisen keinona.

3 Tunnuskäytänteet julkisessa hallinnossa -työryhmän selvitys (YTI-TP5) (12.15-12.30)

Selvitys on valmistunut. Käydään läpi jatkotoimenpideaihiot, joiden valmisteluun voi antaa syötteitä.

Liitepaketti 3.

Esittelijä: Suvi Remes

Päätösesitys: Selvitys todetaan valmistuneeksi.

Edellisessä kokouksessa käsiteltyyn selvitykseen tulleet kommentit on käsitelty ja työ on valmis hyväksyttäväksi. Remes kävi vielä nostona läpi työryhmän suositukset jatkotoimenpiteiksi. Niistä erityistarkasteluun on otettu esitys pysyvän kansallisen toimielimen luomisesta, vastaamaan kansallisesta koordinoinnista. Työryhmän selvityksessä lähdetään siitä, että tietohallintolain mukaan asian ohjaus kuuluu valtiovarainministeriölle, ja siten kansallisen tunnuspolitiikan ja siihen mahdollisesti kytkeytyvien toimielinten valmistelu käynnistettäisiin VM-vetoisesti. Työ olisi osa pitkän linja tieto- ja datapolitiikan rakentamista. Ajatuksena on lisäksi ollut, että työtä tehtäisiin lähtökohtaisesti kansainvälisesti; asia oli esillä vuoden alun vierailulla Norjassa ja sittemmin on ehdotettu tunnusteluja myös Viron suuntaan. Työ tulisi lähtökohtaisesti kestäämään yli YTI-hankekauden. Keskusteltiin jatkotyön käynnistämisestä. Kansainvälisen yhteistyön osalta toivottiin vielä Ruotsin kiinnostuksen tarkastamista. Keskusteltiin JUHTAn roolista; olisi ainakin alkuvaiheessa keskeinen raportointitaho ja kun neuvottelukunnan rooli on keskustelussa mm. tiedon hallinnan lain valmistelun vuoksi, tässä olisi luonteva hetki herätellä myös tämän asian suhteen. Resurssit voivat muodostua haasteeksi tällä asiantuntija-alueella. Keskustelua myös käydään kovin monella eri tasolla tässä asiassa. Liikkeelle voisi kuitenkin lähteä esimerkiksi avoimella kutsulla. Todettiin vielä, että tunnukset on nostettu myös kesän SEMIC-konferenssin ohjelmaan, mikä viittaa laajempaankin kiinnostukseen viedä asiaa eteenpäin ja saada tukea jatkovalmisteluun.

Päätös: Projektiryhmä totesi tunnustyöryhmän selvityksen valmistuneeksi ja antoi eväksyksiä jatkotyön valmisteluun.

4 Yhteistyörakenteet henkilötiedon hyödyntämisessä MyData-periaattein (YTI-TP1) (12.30-13.00)

Keskustellaan yhteistyön ja toimijarakenteen muodostamisesta MyData-näkökulmalla, käydään läpi ajankohtaisesti aktiivisia hankkeita ja avauksia teemaan liittyen.

Alustaja: Taru Rastas

Rastas kertoi MyData Allianssin työn etenemisestä; MyDatan kanssa työskentelevien joukko on laajentunut muutoinkin, mistä kertoo monet liikkeelle lähteneet hankkeet. On alkanut korostua tarve keskinäiselle koordinatiolle, jotta yhteentoimivuus eri tekemisten välillä toteutuu. Allianssin ja muiden kiinnostuneiden työnä, mm. Sitran ja VM:n henkilöitä osallistunut, on valmisteltu MyData-periaatteita turvaamaan yhteentoimivuutta

sen eri tasoilla ja kehittämisen tueksi. Sitra on käynnistämässä isolla resurssilla MyData-kehittämistä; resurssien lisäys on tervetullutta, sillä esimerkiksi Allianssi toimii oto-työskentelyn varassa. Keskusteltiin valmistelussa olevista periaatteista. YTI-hankkeen opetussektorin kanssa käynnistyvä työn on yksi ensimmäisiä, joka soveltaa niitä käytäntöön; nämä ovat tärkeitä testejä periaatteille esimerkiksi siitä näkökulmasta, että periaatteet luontevasti olisivat osa rakentuvaa tietopolitiikkaa. Toinen yhteensovittettava kohta voisi olla parin vuoden takaiset ns. digiperiaatteet, joita olisi hyvä tarkastella nyt näitä syntyviä MyDatan periaatteita vasten ja todeta mahdolliset päivitys- ja/tai lisäystarpeet. Olisi hyvä vielä miettiä miten näillä periaatteilla tuetaan tiedon käytön lisäämistä ajatuksella, että ”jos voit tietosi jossain palvelussa nähdä, niin ne tiedot tulisi olla myös käytettävissä”, esimerkiksi rainbow button -tyyppisillä ratkaisuilla. Tulisi päästä pois siitä ajattelusta, että palvelut ovat nettisivuja, joiden päätarkoitus on toimia vain viestintäkanavana, ja kohti todellisia, mielellään rajapintoihin nojaavia digitaalisia palveluita. On hyvä huomata, että periaatteiden valmistelu ja erityisesti soveltaminen etenee sitä mukaa, kun toimijoita tulee mukaan työhön ja siten niissä voi tapahtua myös muutoksia. Todettiin vielä, että kansainvälinen aspekti tässä on hyvä pitää koko ajan mukana. Lisäksi kuntien/kaupunkien osallistumista voisi vielä lisätä.

Jatkosta todettiin, että MyData-periaatteet tuodaan myös YTI-projektiryhmän käsittelyyn sopivassa vaiheessa. Lisäksi YTI-hankkeen omadata-työssä voidaan käsitellä niitä esimerkiksi omassa tilaisuudessa, suhteessa suostumushallinnan toteutukseen KOSKI-palvelun osana.

5 Henkilötiedon suostumusperustainen hyödyntäminen -selvitys (YTI-TP1) (13.00-13.15)

Selvitys on valmistunut.

Liite 4:

Esittelijä: Mika Honkanen

Päätösehdotus: Selvitys todetaan valmistuneeksi. Projektiryhmä puoltaa jatkoetenemistä.

Honkanen kertoi, että selvitykseen ei ole tullut tammikuun työpajan jälkeen kirjallisia kommentteja. Selvitys on varsin pitkä, mikä on voinut vaikuttaa kommentointihalukkuuteen; selvitys vaatii lukijalta paneutumista. Osa on ehkä myös voinut kokea esitettyjen vaihtoehtojen arvioinnin vaikeana. Toisaalta mitään selvityksen esityksistä ei ole vastustettukaan.

Jatkosta todettiin, että selvityksen muuntaminen henkilötiedon suostumushallinnan viitearkkitehtuuriksi on käynnistynyt ja sitä tehdään rinnan KOSKI-toteutuksen kanssa. Todettiin, että viitearkkitehtuuri tulisi saada JHKA:n käsiteltäväksi loppuvuoden kokoukseen; kokousajat ovat jo tiedossa ja tämä on syytä merkitä esimerkiksi marraskuun kokouksen asialistalle jo tässä vaiheessa. Lisäksi työstä voisi käydä keskustelemassa erikseen kuntien arkkitehtuuriryhmässä sekä maakuntien arkkitehtuuriverkostossa. Tuotiin esiin, että STM on käynnistänyt asiointia ja omahoitoa koskevan arkkitehtuurityön, johon tällä mitä luultavimmin on tiivis liitos ja heidän kanssa on syytä keskustella. Pohdittiin vielä lausuntopalvelun hyödyntämistä viitearkkitehtuurin kommentointivaiheessa, mutta todettiin se todennäköisesti liian raskaaksi tässä aihepiirissä.

Päätös: Projektiryhmä totesi selvityksen valmistuneeksi. Työ jatkuu viitearkkitehtuurin tuottamisella.

6 Julkisen hallinnon omadata-toteutus, toteutuskohteena koulutustiedot (YTI-TP1) (13.15-13.55)

Käydään läpi suostumushallintapalvelun yhteistoteutuksen projektointi ja työn jatkoaskeleet.

Liite 5.

Esittelijät: Jaana Nevalainen & Mika Honkanen

Päätösesitys: Projektiryhmä puoltaa etenemistä.

Nevalainen kertoi yhteistyössä OKM:n ja OPH:n kanssa toteutettavasta henkilötiedon suostumushallinnan palvelun kehittämisprojektistä. Tavoitteena on mahdollistaa koulutustietojen hyödyntämisen lisääminen ja yksilön itsensä nykyistä parempi hallinta tietovirtoihin. Työ toteutetaan siten, että palvelu syntyy ensivaiheessa OPH:lle, ja se otetaan käyttöön KOSKI-tietovarannon tiedoille. Palvelu toteutetaan lähtökohtaisesti siten, että se on jatkokehittävissä laajemmin kansalliseksi ratkaisuksi. Todettiin vielä, että lakitausta palvelun kehittämiselle on ns. KOSKI-laissa, joka korostaa yksilön oikeutta omaan koulutustietoonsa ja sen

jatkokäyttöön nykyaikaisin menetelmin. OPH:lla on projektissa substanssirooli koulutustiedon suhteen ja sen vetovastuulle tulee asiakasyhteistyö ja käyttötapausten kuvaaminen. VRK:n roolina on erityisesti arkkitehtuurin suunnittelu ja teknisemmän keskustelun fasilitointi. Työn seuraamisesta kiinnostuneille tarjotaan siihen avoin mahdollisuus; näistä seurantaryhmistä voi syntyä myös yli hankekauden yltäviä yhteistyörakenteita omadatan teemaan. Lisäksi työssä huomioidaan tiiviisti tiedon yhteentoimivuuden näkökulma ja hyödynnettään mallintamisessa yhteentoimivuusmenetelmä ja käytetään Yhteentoimivuusalustaa tietomääritysten hallinnointiin. Remes totesi vielä, että valmistelun aikana on käynyt ilmi selkeä tarve erilliselle ohjausryhmälle; sen asettanee VM ja mukaan tulevat projektiin osallistuvat tahot. Ohjausryhmän yksi keskeisimpiä tehtäviä on varmistaa, että syntyvä toteutus todella on laajennettavissa kansalliseksi ratkaisuksi myöhemässä vaiheessa. Jämäkälle ohjaukselle on tarve siinäkin mielessä, että työllä on jokseenkin kiire ja hanke-aikaa varsin niukasti enää jäljellä.

Päätös: Projektiryhmä puoltaa etenemistä.

7 Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään aikataulun mukaisesti ma 9.4. klo 12.30-14.30.

Aiheita voi lisätä Tiimeri-työtilan dokumenttiin: Pöytäkirjat >> Projektiryhmän materiaalit >> Projektiryhmän kokousmateriaalit >> 2018 >> YTI kokousteemat

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.45.

Liitteet (VYVI-työtila)

- Liite 1: Edellisen kokouksen muistio
- Liite 2: YTI vuosi 2018 -kalvot
- Liite 3a: Tunnuskäytänteet julkisessa hallinnossa -selvitys (v.1.0)
- Liite 3b: Tunnuskäytänteet -jatkotoimenpideaihiot (luonnos)
- Liite 4: Henkilötiedon suostumus pohjainen hyödyntäminen -selvitys
- Liite 5: Suostumushallinnan kehittäminen, oheiskalvot

(Tiedostopolku Tiimerissä: Pöytäkirjat >> Projektiryhmän materiaalit >> Projektiryhmän kokousmateriaalit tai Hankemateriaalit)

<https://tila.tiimeri.fi/sites/vm/yti/Pytkirjat/Forms/AllItems.aspx?RootFolder=%2Fsites%2Fvm%2Fyti%2Fpytkirjat%2FProjektiryhm%C3%A4n%20materiaalit%2FProjektiryhm%C3%A4n%20kokousmateriaalit%2F2018&FolderCTID=0x0120003AC56ED0CC9FB345A2452B1703F5D5BB&View=%7B872C84CD%2D03CC%2D473C%2DBC22%2DC3EC680DE5F8%7D>